

BEELDENE KUNST & PODIUM

Kunstenfestivaldesarts in Brussel

FOCUS OP KUNSTENAARS

Het Brusselse Kunstenfestivaldesarts toont elk jaar internationaal werk dat artistieke bakens verlegt én niet zelden een kritische vinger aan de pols van politieke of sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen houdt. Dit jaar plaatst het festival enkele kunstenaars in focus, zodat je als bezoeker hun oeuvre meer diepgaand kan ontdekken.

Julie RODEYNS

Sinds de Taiwanese filmregisseur Tsai Ming-liang in 1994 op het filmfestival van Venetië met zijn film 'Vive l'amour' een Gouden Leeuw in de wacht sleepte, is hij onder cinefielen wereldwijd bekend als een van de voortrekkers van de Taiwanese auteurscinema. 'Vive l'amour' en elf andere van zijn films (waaronder het in 2005 met een Zilveren Beer bekroonde 'The Wayward Cloud') kan je nu (her)ontdekken in de GALERIES cinéma, die in samenwerking met het KFDA een retrospectieve rond de kunstenaar organiseert.

Tsai Ming-liangs cinema kenmerkt zich door lange scènes en trage beelden, gedrenkt in een onbestemde melancholie. Als decor gebruikt hij vaak de grootstad. Hoewel fictie, verkrijg je daardoor als kijker tegelijk een realistisch beeld van het leven in Taiwan. Tsai Ming-liang kondigde onlangs zijn afscheid aan van de cinema, dat hij zelf als een artistiek medium beschouwt maar steeds vaker als een commercieel entertainment-circus ervaart. Hij ziet zichzelf in de eerste plaats als een beeldenmaker en zoekt steeds vaker de museale en theatrale context op.

Het KFDA opent met zijn theaterstuk 'The Monk from Tang Dynastie', een locatieproject voor de voormalige 'Cinéma Marivaux' (dit jaar ook het festivalcentrum). De monnik uit de titel is de

boeddhist Xuan Zang, die in de 7de eeuw een zeventien jaar durende pelgrimstocht maakte. De kunstenaar plaatst de traagheid van toen tegenover de snelheid van vandaag. Ook de video-installatie 'Walker', eveneens geïnspireerd op het verhaal van Xuan Zang, raakt aan dit thema. Het werk bestaat uit zes autonome films. In het onderdeel 'Walker' zien we een monnik wandelen. Zijn hypnotiserende trage pas staat in scherp contrast met de drukte van het stadsdecor dat voortdurend in beweging is.

DIETVORST

Stedelijkheid en vervreemding zijn ook in het werk van de Belgische documentairemaakster en kunstenaar Els Dietvorst belangrijke thema's. Waar Tsai Ming-lian voor een verstilde, esthetische aanpak kiest, zet zij in op het sociale. Niet zelden werkt ze voor lange tijd samen met mensen aan de rand van de maatschappij, die ze volgt en documenteert. De dakloze Kameroener ACM (Art Coeur Merci) ontmoette ze toevallig tijdens het joggen en volgde ze zes jaar. Hij woont in het Brusselse randgebied. De installatie 'Art-Coeur-Merci' toont hoe hij zich telkens een tijdelijk huis bouwt en telkens opnieuw wordt verjaagd; hoe hij zich inventief een 'thuis' maakt met dingen die hij vindt, hoe hij in een eigen logica leeft die haaks staat op de gangbare manier van denken maar daarom niet minder verrassend, intelligent of creatief is.

De film, die in het Brusselse Kaaitheater begeleid wordt door een performance, stelt scherpe vragen over de hedendaagse 'condition humaine' en over thema's als overleven en menselijke waardigheid. 'ACM' was het laatste project dat Dietvorst in Brussel realiseerde, de kunstenaar woont ondertussen al een tijdje op het Ierse platteland. Haar meer recente werk speelt zich daar af. Zo ook 'The Rabbit And The Teasel', een sprookje dat fictie met autobiografische elementen mengt. Beide projecten sluiten aan bij de overzichtstentoonstelling rond Dietvorst in Argos, 'One was killed for beauty, the other one was shot, the two others died naturally'.

POLITIEKE NOOT

Ook Tim Etchells, oprichter van het theatergezelschap 'Forced Entertainment' maar ook actief als beeldend kunstenaar, schrijver en curator, heeft

Els Dietvorst, 'Art-Coeur-Merci', foto: Els Dietvorst

een tentoonstelling in Argos. In 'Order cannot help you now' plaatst hij eigen werk in dialoog met films en video's uit het archief van het kunstencentrum (met werk van onder andere Sven Augustijnen, Edith Dekyndt en Cooper Battersby). Etchells brengt ook nieuw podiumwerk en een project voor de publieke ruimte mee naar Brussel. Voor 'A broadcast/looping pieces' duikt hij in zijn persoonlijke archief van aantekeningen, notities, krabbels en flarden tekst. Op scène gaat hij er in een improvisatie solo mee aan de slag.

Het project 'And for the rest' sluit aan bij de nakende verkiezingen. Etchells zal overal in Brussel affiches ophangen, niet van politici maar van Brusselaars die om de een of andere reden niet kunnen stemmen. Via hun persoonlijke boodschap en dromen voor de maatschappij van morgen wil Etchells de gangbare verkiezingsaffiches met vaak onpersoonlijke sloganeske beloftes deconstrueren. Wel meer projecten zinspelen trouwens direct of indirect op de nakende verkiezingen. De Argentijnse politicoloog Ernesto Laclau onderzocht populisme op zijn mogelijk positieve, progressieve krachten en mag zijn omstreden theorie presenteren in het Théâtre National. De Braziliaanse choreograaf Marcelo Evelin werkt met een groep Brusselaars aan een parade voor de publieke

ruimte. Hij wil die laten starten als een feest maar haar gaandeweg de vorm van een protestmars geven.

Ook Rimini Protokoll werkt met de lokale bevolking. Deze Duitse theatergroep maakte naam met zijn 'theater van experts': de groep plaatst geen professionele acteurs op het podium, maar personen die een band hebben met het thema van de voorstelling. Hun project 'Call cutta in a box' (een 'telefoonstuk') verbond je als publiek telefonisch met een echte Aziatische callcenter-medewerker. Voor hun nieuwe project, '100 % Brussels', brengen ze honderd personen samen op het podium die een statistisch correcte doorsnede van Brussel representeren. Criteria als woonplaats, geslacht, nationaliteit, leeftijd en huishouden werden in rekening gebracht. Rimini Protokoll voerde het project al in diverse wereldsteden uit, waaronder Tokyo, Londen, Melbourne en Zürich. In Brussel, hoofdstad van België en Europa maar ook een bonte lappendeken van 19 gemeentes en talloze gemeenschappen, vormt het project zo vlak voor de verkiezingen een niet mis te verstaan politiek statement.

Kunstenfestivaldesarts, van 2 tot en met 24 mei op diverse locaties in Brussel. Boxoffice: Cinéma Marivaux, Adolphe Maxlaan 98, Brussel, www.kunstenfestivaldesarts.be